

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Позитивна психотерапія**

Галузь знань С “Соціальні науки, журналістика та інформація”
Спеціальність С4 “Психологія”
Освітня програма “Психологія” (ОС “Бакалавр”)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробник: завідувач кафедри психології, кандидат психологічних наук,
доцент, Ірина МАРТИНЮК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна “Позитивна психотерапія” є однією з вибіркових у блоці фахових дисциплін, що розширюють та поглиблюють підготовку майбутніх психологів до здійснення психологічного консультування та психотерапії. Вона ознайомлює з теорією "positum"-підходу у психотерапевтичному процесі, розвиває уміння ведення консультативного інтерв'ю та бесіди, сприяє формуванню професійної ідентичності. Під час вивчення курсу студенти мають змогу опанувати п'ятикрокову модель психотерапії, навчитись працювати з диференційним аналітичним опитувальником у методі позитивної психотерапії, натренувати уміння застосовувати притчі й метафори у роботі з різними психологічними запитами клієнтів, а також пропрацювати власні особистісні труднощі.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>С4 "Психологія"</i>	
Освітня програма	<i>назва</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	7	7
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>2 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>60 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>120 год.</i>	<i>200 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>6 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "Позитивна психотерапія" – ознайомлення з теорією позитивної психотерапії та практикою її застосування.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: вступ до спеціальності, загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія, педагогічна психологія, психокорекція, патопсихологія, клінічна психологія, психологія спілкування, гендерна психологія, психологія особистості, реабілітаційна психологія, етика і психологія сімейного життя,

основи психологічного консультування, психологічна допомога в кризових та екстремальних ситуаціях, основи психотерапії.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність застосовувати техніки позитивної психотерапії у психологічному консультуванні та психотерапії.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики.

ЗК4. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, критично сприймати інформацію, оцінювати хід та результати власної професійної діяльності.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення у ситуаціях власної професійної діяльності.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній сфері.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті.

ЗК9. Здатність працювати в команді, уміння організовувати роботу команди.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини на різних вікових етапах її розвитку, а також різних груп.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, у тому числі іншомовних.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову): добирати і впроваджувати необхідні психодіагностичні методики, корекційні, психотренінгові методи, вести психологічну консультативну бесіду, застосовувати психотерапевтичні техніки відповідно до запитів клієнтів.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища в нормі та патології, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ, можливості їх коригування у контексті професійних завдань.

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців як рідною мовою, так і іноземною.

ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН11. Складати та реалізовувати план діагностичного, корекційного, реабілітаційного, консультативного та психотерапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тиж-ні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Теоретичні основи позитивної психотерапії													
Тема 1. Особливості позитивної психотерапії	1	10	2	4			4	10	2				8
Тема 2. Базові та актуальні здібності	2	20	2	4			14	20					20
Тема 3. Поняття конфлікту у позитивній психотерапії	3	20	2	4			14	20					20
Тема 4. Модель рівноваги та форми переробки конфлікту у позитивній психотерапії	4	20	2	4			14	20		2			18
Тема 5. Модель для наслідування	5-6	20	4	8			8	20		2			18
Тема 6. “5-ступенева модель” позитивної психотерапії	7-8	20	4	8			8	20		2			18
Тема 7. Транскультуральний підхід у позитивній психотерапії	9-10	20	4	8			8	20		2			18
Тема 8. Стадії взаємодії у світлі позитивної психотерапії	11	20	2	4			14	20					20
Разом за модулем 1		150	22	44			84	150	2	8			140
Модуль 2. Прикладний аспект позитивної психотерапії													
Тема 1. Позитивна сімейна психотерапія	12-13	30	4	8			18	30					30
Тема 2. Психосоматика у світлі позитивної психотерапії	14-15	30	4	8			18	30					30
Разом за модулем 2		60	8	16			36	60					60
Усього годин		210	30	60			120	210	2	8			200

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості позитивної психотерапії	2
2	Базові та актуальні здібності	2
3	Поняття конфлікту у позитивній психотерапії	2

4	Модель рівноваги та форми переробки конфлікту у позитивній психотерапії	2
5	Модель для наслідування	4
6	“5-ступенева модель” позитивної психотерапії	4
7	Транскультуральний підхід у позитивній психотерапії	4
8	Стадії взаємодії у світлі позитивної психотерапії	2
9	Позитивна сімейна психотерапія	4
10	Психосоматика у світлі позитивної психотерапії	4

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Порівняння позитивної психотерапії з іншими психотерапевтичними напрямками. Позитивна реінтерпретація симптому	2
2	Тренінг застосування ДАО	2
3	Техніка з'ясування суті конфлікту у позитивній психотерапії.	2
4	Техніка з'ясування особливостей балансу чотирьох сфер. Техніка з'ясування особливостей переробки конфлікту	2
5	Застосування моделі для наслідування у позитивній психотерапії	4
6	Застосування “5-ступеневої моделі” позитивній психотерапії в практиці психологічного консультування	4
7	Застосування історій, притч, метафор у позитивній психотерапії	4
8	Застосування техніки з'ясування моделі взаємодії у поясненні причин конфліктних ситуацій	2
9	Застосування схеми чотирьох форм переробки конфлікту, технік з'ясування моделей для наслідування, актуальних здібностей, стадії взаємодії, техніки п'ятиступеневої моделі у позитивній сімейній психотерапії	4
10	Позитивна реінтерпретація симптомів у лікуванні психосоматичних розладів у позитивній психотерапії. Застосування “5-ступеневої моделі” у позитивній психотерапії при лікуванні психосоматичних розладів	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Позитивна психотерапія серед інших напрямів психотерапії. Н. Пезешкіан – засновник нового методу психотерапії	4
2	Значення вивчення актуальних здібностей у позитивній психотерапії. Формування первинних та вторинних актуальних здібностей дитини	14

3	Позитивна психотерапія – терапія, центрована на конфлікті. Причини виникнення конфліктів з точки зору позитивної психотерапії	14
4	Значення моделі балансу у позитивній психотерапії. Особливості моделі балансу у західній і східній культурі за Носсратом Пезешкіаном. Особливості втечі у контакти, втечі в тіло, втечі у діяльність, втечі у фантазії як форми переробки конфлікту	14
5	Особливості розуміння сфери для наслідування “Я”, “Ти”, “Ми”, “Пра-Ми” у позитивній психотерапії	8
6	Значення “5-ступеневої моделі” у позитивній психотерапії. Особливості проведення “5-ступеневої моделі” у позитивній психотерапії	8
7	Значення історій, притч, метафор у психотерапевтичній практиці& Суть міжкультурального підходу за Н. Пезешкіаном	8
8	Позитивна психотерапія – психотерапія, орієнтована на самопомогу. Значення з’ясування стадії взаємодії у позитивній психотерапії	14
9	Актуальні і базові концепції у розвитку сімейних конфліктів. Вплив сімейних традицій на формування ідентичності особистості	18
10	Причини психосоматичних розладів за Н. Пезешкіаном. Можливості позитивної психотерапії у лікуванні психосоматичних розладів. Особливості роботи з психосоматикою у позитивній психотерапії. “5-ступенева модель” у роботі з психосоматикою у позитивній психотерапії	18

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних та самостійних робіт.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод командної роботи. , мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи позитивної психотерапії		
Лекція 1. Особливості позитивної психотерапії	Знання історії створення позитивної психотерапії, розуміння сутності позитивної психотерапії, її основних складових, її схожості та відмінності від інших напрямів психотерапії. Уміння застосовувати техніку позитивної реінтерпретації симптому в практиці психологічного консультування.	-
Практична робота 1. Порівняння позитивної психотерапії з іншими психотерапевтичними напрямками. Позитивна реінтерпретація симптому		5
Самостійна робота 1. Позитивна психотерапія серед інших напрямів психотерапії. Н. Пезешкіан – засновник нового методу психотерапії		5
Лекція 2. Базові та актуальні здібності	Знання сутності базових та актуальних здібностей, їх видів. Розуміння значення актуальних здібностей для людини та особливостей їх урахування в психотерапевтичній практиці. Уміння застосовувати ДАО (диференційно-аналітичний опитувальник до методи позитивної психотерапії).	-
Практична робота 2. Тренінг застосування ДАО		5
Самостійна робота 2. Значення вивчення актуальних здібностей у позитивній психотерапії. Формування первинних та вторинних актуальних здібностей дитини		5
Лекція 3. Поняття конфлікту у позитивній психотерапії	Знання моделі конфлікту у позитивній психотерапії. Розуміння сутності актуального, базового та ключового конфлікту з точки зору позитивної психотерапії та способів їх вивчення. Уміння застосовувати техніку з'ясування суті конфлікту у позитивній психотерапії.	-
Практична робота 3. Техніка з'ясування суті конфлікту у позитивній психотерапії		5
Самостійна робота 3. Позитивна психотерапія – терапія, центрована на конфлікті. Причини виникнення конфліктів з точки зору позитивної психотерапії		5

Лекція 4. Модель рівноваги та форми переробки конфлікту у позитивній психотерапії	Знання основних сфер сприйняття і пізнання оточуючого світу: “тіло-відчуття”, “діяльність-розум”, “контакти-традиції”, “уява-інтуїція”. Розуміння техніки з’ясування особливостей балансу чотирьох сфер та сфер переробки конфліктів. Уміння застосовувати техніку з’ясування особливостей переробки конфлікту.	-
Практична робота 4. Техніка з’ясування особливостей балансу чотирьох сфер. Техніка з’ясування особливостей переробки конфлікту		5
Самостійна робота 4. Значення моделі балансу у позитивній психотерапії. Особливості моделі балансу у західній і східній культурі за Носратом Пезешкіаном. Особливості втечі у контакти, втечі в тіло, втечі у діяльність, втечі у фантазії як форми переробки конфлікту.		5
Лекція 5. Модель для наслідування	Розуміння сутності та значення сімейних концепцій. Знання чотирьох вимірів моделі для наслідування: “Я”, “Ти”, “Ми”, “Пра-Ми”. Уміння застосовувати техніку виявлення ставлень до кожного виміру.	-
Практична робота 5. Застосування моделі для наслідування у позитивній психотерапії		5
Самостійна робота 5. Особливості розуміння сфери для наслідування “Я”, “Ти”, “Ми”, “Пра-Ми” у позитивній психотерапії.		5
Лекція 6. “5-ступенева модель” позитивної психотерапії	Знання “5-ступеневої моделі” як методу роботи з клієнтом, як техніки самопомоги. Розуміння сутності психотерапевтичного процесу на стадії спостереження (дистанціювання), інвентаризації, ситуативного заохочення, вербалізації, розширення системи цілей. Уміння вести консультативний процес на кожній із стадій.	-
Практична робота 6. Застосування “5-ступеневої моделі” позитивній психотерапії в практиці психологічного консультування		5
Самостійна робота 6. Значення “5-ступеневої моделі” у позитивній психотерапії. Особливості проведення “5-ступеневої моделі” у позитивній психотерапії		5
Лекція 7. Транскультуральний підхід у позитивній психотерапії	Розуміння місця міжкультурної проблематики у проблематиці міжлюдських стосунків і внутрішній психологічній переробці конфліктів. Знання видів історій та їх функцій у психотерапевтичному процесі. Уміння застосовувати історії (притчі) у психотерапевтичній практиці.	-
Практична робота 7. Застосування історій, притч, метафор у позитивній психотерапії		5
Самостійна робота 7. Значення історій, притч, метафор у психотерапевтичній практиці& Суть міжкультурального підходу за Н. Пезешкіаном		5

Лекція 8. Стадії взаємодії у світлі позитивної психотерапії	Знання основних принципів стосунків між людьми: принцип розвитку, розрізнення, єдності. Розуміння сутності стадій взаємодії у партнерських стосунках: стадія прив'язаності, розрізнення, віддалення та можливостей моделі взаємодії у поясненні причин конфліктних ситуацій. Уміння застосовувати техніку прояснення стадії взаємодії в практиці психологічного консультування.	-
Практична робота 8. Застосування техніки з'ясування моделі взаємодії у поясненні причин конфліктних ситуацій		5
Самостійна робота 8. Позитивна психотерапія – психотерапія, орієнтована на самопомогу. Значення з'ясування стадії взаємодії у позитивній психотерапії		5
Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та вмінь	20
Всього за модулем 1		
100		
Модуль 2. Прикладний аспект позитивної психотерапії		
Лекція 1. Позитивна сімейна психотерапія	Розуміння значення концепцій у сімейній системі, їх видів (актуальні і базові концепції). Знання особливостей застосування схеми чотирьох форм переробки конфлікту, моделей для наслідування у позитивній сімейній психотерапії. Уміння досліджувати актуальні здібності, мікротравми, актуальний і базовий конфлікт, стадії взаємодії в сімейній психотерапії. Уміння вести сімейне психологічне консультування за п'ятиступеневою моделлю позитивної психотерапії.	-
Практична робота 1. Застосування схеми чотирьох форм переробки конфлікту, технік з'ясування моделей для наслідування, актуальних здібностей, стадії взаємодії, техніки п'ятиступеневої моделі у позитивній сімейній психотерапії		20
Самостійна робота 1. Актуальні і базові концепції у розвитку сімейних конфліктів. Вплив сімейних традицій на формування ідентичності особистості		15
Лекція 2. Психосоматика у світлі позитивної психотерапії	Розуміння сутності основних підходів до розгляду психосоматики: медичного, психологічного, духовного, збалансованого, сутності психосоматики у вузькому, широкому і всезагальному значенні. Знання стратегії позитивної психотерапії у роботі з психосоматичними захворюваннями. Уміння застосовувати п'ятиступеневу модель у консультуванні й психотерапії клієнтів із психосоматичними симптомами / розладами.	-
Практична робота 2. Позитивна реінтерпретація симптомів у лікуванні психосоматичних розладів у позитивній психотерапії. Застосування "5-ступеневої моделі" у позитивній психотерапії при лікуванні психосоматичних розладів		20
Самостійна робота 2. Причини психосоматичних розладів за Н. Пезешкіаном. Можливості позитивної психотерапії у лікуванні психосоматичних розладів. Особливості роботи з психосоматикою у позитивній психотерапії. "5-ступенева модель" у роботі з психосоматикою у позитивній психотерапії		15
Модульна контрольна робота 2.	Узагальнення набутих знань та вмінь	30

Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	<p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з деканатом.</p> <p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами.</p> <p>Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.</p>
Політика щодо академічної доброчесності	<p>Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://surl.lu/jinsbz).</p> <p>Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p>
Політика щодо відвідування	<p>Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись</p>

індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету).
--

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4620>);

- методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:

Мартинюк І. А. Позитивна психотерапія: методичні рекомендації до навчальних занять з курсу. К.: НУБіП України, 2025. 95 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Калашник Т. Імпульси позитивної психотерапії в психосоматичній медицині: метод. посіб. Одеса, 2003. 89 с.
2. Карікаш В. І. (2001) Позитивна психотерапія Н. Пезешкіана – новий напрямок у світовій психотерапії, визнаний ЄАП. *Форум психіатрії і психотерапії*. Т. 3. Львів. С. 46–49.
3. Карікаш В. І., Босовська Н. А., Орловецька О. Я. (2004) Сімейне і подружнє консультування. Методи і техніки роботи із сім'єю. Черкаси. 36 с.
4. Карпенко Є. В. (2015) Методи сучасної психотерапії: навч. посіб. Дрогобич: Посвіт. 116 с.
5. Лексикон позитивної психотерапії: довідник / Н. Пезешкіан, А. Азіз; пер. з нім. М. В. Отенка; за ред. С. А. Отенка. Київ: Талком, 2019. 192 с.
6. Пеньковська Н. М. (2014) Основи психологічного консультування в методі позитивної психотерапії: навч. посіб. Тернопіль: Крок. 286 с.
7. Сердюк Л. (2022) Вісбаденський опитувальник позитивної терапії і сімейної терапії (WIPPF 2.0) Н. Пезешкіана для діагностики внутрішніх ресурсів особистості. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. № 3–4 (27). С. 130–141.
8. Peseschkian N. (1977) Psychotherapie des Alltagslebens. Konfliktlösung und Selbsthilfe. Fisher Taschenbuch. 254 S.
9. Peseschkian N. (1980) Positive Familientherapie: Die Familie als Psychotherapeut. Fisher Verlag. 336 S.
10. Peseschkian N. (1987) Positive Psychotherapy. Theory and Practice of New Method. Springer-Verlag. Berlin, Heidelberg, New York, London, Paris, Tokyo.
11. Peseschkian N. (1987) 33 und eine Form der Partnerschaft. Fisher Taschenbuch. 288 S.
12. Peseschkian N. (1993) Psychosomatik und Positive Psychotherapie. Transkultureller und interdisziplinärer Ansatz am Beispiel von 40

Krankheitsbildern. Springer-Verlag. Berlin, Heidelberg, New York, London, Paris, Tokyo, Hong Kong, Barcelona, Budapest. 464 S.

13. Peseschkian N. (2002) Mit Diabetes komm'ich klar. Zurück zum inneren Gleichgewicht mit Positiver Psychotherapie. TRIAS Verlag im Thieme Verlag, Stuttgart. 224 S.
14. Peseschkian N. (2018) Der Kaufmann und der Papagei Orientalische Geschichten in der Positiven Psychotherapie. Fisher Taschenbuch. 288 S.
15. Peseschkian N. (2019) Wenn du willst, was du noch nie gehabt hast, dann tu, was... Verlag Herder. 128 S.

Допоміжні

1. Бьосманн У., Реммерс А. (2025) Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. Вісбаден: WAPP Press.
2. Гордієнко-Митрофанова І., Гоголь Д. (2022) Позитивна психотерапія: навч. посіб. з психотерапевт. практик розвитку усвідомленої стресостійкості. Київ: ГО "МНГ". 221 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/18di-q0YU0O8CPHWe7F-vA-bm1DXV9O4H/view> (дата звернення: 01.06.2026 р.).
3. Карікаш В. І., Орловецька О. Я. (2003) Основи психосоматики: метод. посіб. Черкаси. 20 с.

Інформаційні ресурси

1. Корнбіхлер Т. (2024) Носсрат Пезешкіан. Схід – Захід: позитивна психотерапія в діалозі культур. За участі М. Пезешкіан та Х. Пезешкіана. Пер. з нім., 2-ге вид., доп. Полтава: Астроя. 197 с. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1NUvWTG2ATrgGHF8VAutDZnclwn-kSjdd> (дата звернення: 01.06.2026 р.).